

Değerli Dostumuz Ali BEKTAŞ Beyefendinin Konser Sunumunun Tam Metni

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Konya Türk Tasavvuf Müziği Topluluğu Kültür ve Turizm Bakanlığı Bünyesinde 1991 yılında kurulmuş bir ihtisas topluluğudur. Özel olarak Mevlevi Müziği ve Sema Mukabelesi icrasında uzman müzisyen ve semazenlerden oluşan topluluk ihtisas alanı gereği bütün islam tarihi ve coğrafyasındaki en büyük dini-manevi amaçlı müzik repertuarını oluşturan Türk dini müzik repertuarının özellikle tekke-tasavvuf müziği formlarını aslına uygun olarak icra etmektedir. Şimdiye kadar yani 35 yıllık tarihi boyunca ülke içinde ve dışında bini aşkın konser ve etkinlik icra eden topluluk bugün ramazan-ı şerif dolayısıyla millet tarihimizin manevi kurucularından Hacı Bayram Veli'nin manevi kudretiyle zindeleştirdiği başkentimiz Ankara'da bu konser için sizlerin huzurunda.

Bugün manevi huzurunda bulunduğumuz Hacı Bayram Veli Hazretleri büyük yıkım yıllarının ardından Türkiye'yi manevi nazarı ve kudretiyle diriltten büyük Türk velilerinden ve alimlerindedir. Türkiye Selçuklu Çağı ve Moğol İstilasası ile ardındaki 150 yıl içinde yaşanan Fetret Devrini atlatan bu topraklarda, Mevlana, Hacı Bektaş-ı Veli, Sadrettin Konevi ve Yunus Emre gibi uluların ardından gelen ikinci kurucu kuşağın da sultanıdır. O aynı zamanda İstanbul'un fethini ve Rumeli'ye yürüyüşü müjdelen bir zattır. Akşemseddin ile beraber bütün Anadolu'ya yayılmış evlatlarıyla ikinci kuruluşun manevi önderi olmuştur. Manayı ve hikmeti, satırlardan daha çok sadırlara nakşeden Hacı Bayram Veli'nin sözleri ve sohbetleri gerek damadı Eşrefoğlu Rumi gerekse Yusuf Sinecek gibi ve Bıçakçı Ömer gibi evlatlarıyla bize kadar gelmiş, edebiyat tarihçilerimize göre de kendisinden 8 nutuk yani şiir nakledilmiştir. Bu konserde onun şiirlerinden yapılmış birkaç beste de icra edilecektir. Konya Türk Tasavvuf Müziği Topluluğu Bugünkü konserde Tesbih, şuşul, ilahi, kaside, zikir başta olmak üzere tekke musikisinin çeşitli formlarının yer aldığı iki bölümden oluşan bir konser icra edecekler. Bu akşamki konserde ses ve saz sanatçılarıyla beraber zakirler de sahnede yer alacaklar.

Efendim birbirine bağlı eserlerden oluşan bu birinci bölümde taksimlerle beraber dini ve tasavvufi müziğimizin önemli formlarından biri olan kasideyi, bakanlık sanatçısı Süleyman özen icra edecek. 1. Bölümde Yunus Emre'den başlayarak Hacı Bayram Veli, damadı Eşrefoğlu Rumi, Aziz Mahmut Hüdayi ve 20 yy. mutasavvıflarından Alvarlı Lütfi Efe'nin sözlerinden yapılan besteler yer alacak. Dinleyeceğimiz eserlerin bir kısmı tekke ortamlarından repertivara alınmış ve bestekarı belli olmayan eserlerdir. Fakat bir kısmı ise Sebilci Hüseyin, Şeyh Ahmed Efendi, Muhammed Sıddık gibi eski bestekarların bir kısmı ise Cinuçen Tanrıkorur ve Süleyman Erguner gibi modern dönem sanatkarların besteleridir. Bu bölüm arasında okunacak Yâ Hannân Yâ Mennân dizeleriyle başlayan Şuşul ise Sivas yöresindeki tekke ve manevi ortamlardan derlenmiş ve bu yönüyle nadir eserlerden biridir.

Birinci bölüme bakanlık ney sanatçısı ve Sanat Yönetmen yardımcısı Neyzen Safa Mızrak'tan dinleyeceğimiz ney taksiminin ardından, çok nadir icra edilen bir eserler yani Neva makamındaki bir tesbihle başlayacağız.

Türk Din Müsikisi formları kapsamında ele alınan tesbih, Kur'an-ı Kerimde geçen ayetler ve Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) hadislerinden aldığı referânsla İslâm kültürü içerisinde kendisine güçlü bir yer edinmiş daha sonra müsikî nağmeleri ile süslenerek estetik bir sanatsal ürün haline getirilmiştir. Aynı zamanda bir zikir aracının da ismi olarak kullanılan tesbih, Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) çeşitli tavsiyelerinden hareketle kullanılan bazı güftelerin melodik bir anlam kazanması ile Türk Din Müsikisi formu olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. Bu formun bazı kaynaklarda adı mahfel sürmesi olarak da geçmektedir. Türk din Musikisinde tespit edilmiş ve en eskisi 15.yy a kadar götürülebilen tesbihlerden Ramazan-ı şerife has olarak neva makamında bir ramazaniye tesbih ile

başlıyoruz konsere. Ramazan ayının ilk on beş günü içinde ve ramazan-ı şerifi tebrik ve tahsin amacıyla okunan tesbihin sözleri şöyle.

Es-selâmu aleyke yâ şehre'l-lutfi ve'l-ihsân
Ente şehri'l-azîmu ünzile fihi'l-furkân
Es-selâmu aleyke yâ şehre'l-afvi ve'l-ğufrân
Merhaba şehri's-sıyâm, Merhaba şehri'l-ihsân
Ente şehrun kerîmun vâ'de fihi'l-Kur'ân
Ente şehre'l-azîmu ünzile fihi'l-furkân
Ardu annâ veşfi' annâ yevme'l haşri ve'l-mîzân
Merhaba şehri's-sıyâm, Merhaba şehri'l-ihsân

Selam bağışlanma ayı olan Ramazan ayıdır.
Sen Kurân-ı Kerim'in indirildiği yüce bir aysın.
Selam af ve merhamet ayı olan Ramazan ayıdır.
Hoş geldin Oruç ayı! Hoş geldin bağışlanma ve merhamet ayı!
Sen Kur'ân-ı Kerim'in bizlere vaat edildiği yüce bir aysın.
Sen Kurân-ı Kerim'in indirildiği yüce bir aysın.
Ahirette haşır olduğumuz da bizlere şefaate eyle!
Hoş geldin Oruç ayı! Hoş geldin bağışlanma ayı!

1-Nevâ Ney Taksimi
Ahmet Safa MIZRAK

2-Nevâ Tesbîh
Es-selâmü aleyke yâ şehra'l-lütfi ve'l-ihsân

Usûl:Darb-ı Türki
Beste:Mechûl
Güfte:Mechûl

3-Acem İlâhî
Çalabım bir şar yaratmış

Usûl:Nim Evsat
Güfte:Hacı Bayram Veli
Beste:Şeyh Ahmed Efendi

4-Uşşak İlâhî
N'oldu bu gönlüm

Usûl:Düyek
Güfte:Hacı Bayram Veli
Beste:Süleyman Erguner

5-Hüseynî İlâhî
Cemi'i enbiyâlardan Muhammed
cümlenin şâhu
Usûl:Müsemmen
Güfte:Eşrefoğlu Rûmî Hz.
Beste:Anonim

6-Hüseynî İlâhî
Merhabâ yâ Şemsi-d Duhâ Merhabâ

Usûl:Semâi
Güfte:Yunus Emre
Beste:Muhammed Siddik

7-Hüseynî İlâhî
Senden meded,Senden meded

Usûl:Sofyân
Güfte:Aziz Mahmûd Hüdâyî Hz.
Beste:Cinuçen Tanrıkorur

8-Kasîde
Süleyman ÖZEN

9-Uşşak Hûzî Şuğul
Yâ Hannân Yâ Mennân

Usûl:Sofyân
Güfte:Anonim
Beste:Anonim (Sivas'ta okunan şekli)

10-Hüseynî İlâhî
Bayram ola
Usûl:Sofyân
Güfte:Alvarlı Efe Hz.
Beste:Anonim

İKİNCİ BÖLÜM ZİKİR MECLİSİ

Tekke yahut diğer adıyla tasavvuf müziğinin doğduğu ve geliştiği zikir meclisi geleneksel dünyada halka ya da halaka adıyla bilinirdi. Hazret-i Peygamber'in döneminden itibaren var olduğu kabul edilen zikir meclisleri zamanla sema meclisi adıyla da anılmıştır. Zikir meclisleri manevi amaçlı müziğin dünya üzerindeki en özgün formlarındandır. Daha çok Allah'ın isimlerinin, istiğfar cümlelerinin tekrarı ile Hazret-i Peygamber'i çeşitli özellikleriyle anlatan kaside durak vb formların da yer aldığı zikir meclisleri, zakirbaşılar yönetiminde belli günlerde ve vakitlerde icra edilirdi. Her manevi yolun kendisine has çeşitli usullerle icra ettiği zikir meclisleri geleneğinden bugün topluluğumuz daha çok kuud ve ism-i celal eşlikli zikir meclisinden kısa bir sunum yapacak. Bu bölüm bakanlık sanatçısı Musa Kazım Tıglioğlu'ndan dinleyeceğimiz tanbur taksimi ile başlayacağız. Birbirine bağlı ve zikir eşlikli eserlerden oluşan bu bölümde kasideyi Güz. San. Gn. Md. Sayın Ömer Faruk Belviranlı okuyacaklar. Bu bölümde okunacak eserlerin güfteleri Sultan 2. Mustafa, Ahmed Kuddusi, Sıdkı Baba, Nuri Sivasi ve Eşrefoğlu Rumi'ye aittir. Besteler ise Hafız Ahmed Efendi, Sebirci Hüseyin Efendi ve türk müziğinin son klasik dönem bestekarı Zekai Dede'ye aittir. Bir kısım besteler ise tekke ortamında zikre eşlikten doğup öylece kayda alındığı için bestekarları şimdilik bilinmemektedir.

Şuğul

Türk mûsikîsi makam ve usullerinin Arapça sözlerle beraber kullanılarak bestelendiği ilahilere şuğul denir. Bazı kaynaklarda şuğul kelimesi “şuğl” veya “şuul” olarak da geçmektedir. Sadettin Nüzhet Ergun'a göre XIX. Yüzyılın sonlarına doğru şuğuller Kadiri, Rifaî, Cerrahî, Bedevî, Sa'dî, Desûkî ve Halvetî tekkelerinde çok fazla okunmaya başlamıştır. 400 küsur yıldır tekkelerde zikir esnasında okunan şuğuller yapı itibariyle hareketli olup nim sofyân, sofyân ve düyek usulleri ile bestelenmektedir. Bu ikinci bölümün girişinde ve çıkışında olmak üzere iki şuğul yani arapça sözlerden oluşan eser dinleyeceğiz. Her iki eserin sözleri de Hazret-i Peygamber'e övgü içerikli naatlardandır. Bu bölümün sonunda dinleyeceğimiz ve sözleri Ahmet el Bedevi'ye ait kabul edin şuğul aynı zamanda Kuzey Afrika ve Mısır'ın Bedeviyye yoluna mensup sufilere arasında zikir meclisinde salat u selam amacıyla okunmaktadır.

1-Hicaz Tanbur Taksimi
Musa Kazım TİĞLİOĞLU

2-Hicaz Şuğul
Te'aşşaktü bi envâri cemâlik

Usûl:Düyek
Güfte:Mechûl
Beste:Hâfız Ahmet Efendi

3-Hicaz İlâhî
Ey Hâlik u ey lâ yezâl

Usûl:Sofyân
Güfte:Sultan II. Mustafa
Beste:Hüseyin Sebirci

4-Hicaz İlâhî
Derdinle doldum
Usûl:Düyek
Güfte:Nûrî Sivâsî Hz.
Beste:Hüseyin Sebirci

5-Hicaz İlâhî
Nûrî Cemâlî

Usûl:Sofyân
Güfte:Sıdkı Baba
Beste:Mechûl

6-Hicaz İlâhî
Varını yağma eden tâlib-i yezdân olur
Usûl:Sofyân
Güfte:Ahmed Kuddûsî Hz.
Beste:Mechûl

7-Hicaz İlâhî
Mest ü hayranım

Usûl:Sofyân
Güfte:Ahmed Kuddûsî Hz.
Beste:Mechûl

8-Kasîde
Ömer Faruk BELVİRANLI

9-Hicaz İlâhî
Cem olmuş dervişler

Usûl:Sofyân
Güfte:Eşrefoğlu Rûmî Hz.
Beste:Mechûl

10-Hicaz Şuğul
Şeribtü bike'si'l-ünsi min tybi hamratî

Usûl:Sofyân
Güfte:Seyyid Ahmed Bedevî Hz.
Beste:Zekâî Dede

SANAT YÖNETMENİ **Ufuk YÜRÜÇ**

SAZ SANATÇILARI

Kudûm Mehmet ÖZTORUN
Ney Ahmet Safa MIZRAK
Ney Furkan SARI
Ud Mehmet UÇAK
Tanbur Musa Kazım TIĞLIOĞLU
Kanun Cengiz ONARICI
Viyolonsel Ali Vefa SAĞBAŞ
Bendir Suat ORHAN
Bendir Yusuf ORHAN

ZAKİRLER

Özhan GÜLTEPE
Hakan GÜLTEPE
Orhan TEKELİOĞLU
Ömer KILIÇ
Selami ÜNAL
Osman SARIYAR
Yaşar KARNIBÜYÜKLER
Bekir Furkan DAMAR

SES SANATÇILARI

Ali KALAYCI
EbubekirTANRIKULU
Ertuğrul TANATA
Hüseyin Kubilay ÖZTUĞ
Mehmet Ali TÜRKOĞLU
Muhammed Ali PEKUYGUN
Muhammed Yuşa AYDIN
Oğuz Eren YİĞİT
Süleyman ÖZEN
Vedat TÜZÜN
Yasin Oğuzhan UĞUR

SUNUM

Ali BEKTAŞ

TONMAİSTER

Süleyman ERÇAL